

HERTOGPOST april 2014

Maandblad van de 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging

26^e jaargang nummer 4

Geachte leden,

Hierbij nodigen wij u uit voor de JAARVERGADERING op donderdag 24 april a. s. in zaal 1 van sociaal cultureel centrum 'De Helftheuvel', Helftheuvel-passage 115, 5224 AC te 's-Hertogenbosch. Aanvang 20.00 uur.

Agenda van de Jaarvergadering 24 april 2014

N. B. Toelichting op pagina 2 en 3

1. Opening, verslag 27 maart j. l., ingekomen stukken en mededelingen
2. Jaarverslag 2013 aan de hand van het Jaarboekje
3. Verslag van de financiële commissie
4. Decharge aan de penningmeester
5. Benoeming nieuwe leden financiële commissie
6. Bestuursverkiezing
7. Hertogpost 2015
8. Voorstel betreffende de rondzenddienst
9. Intermezzo door Huber van Werkhoven
10. Verkoop
11. Verloting 12. Rondvraag 13. Sluiting

In deze Hertogpost o.m.:

- ❖ Jaarboekje 2013
- ❖ Filafair: 'n wederom geslaagd evenement
- ❖ De Grootte Oorlog (deel 3)
- ❖ Stampke kent zijn talen
- ❖ Het jaarboekje over 1988 vertelt

Tijdens de jaarvergadering komen allerlei zaken aan de orde betreffende de vereniging. We kijken terug naar het vorig jaar en maken plannen voor de toekomst.

Het terugblikken doen we aan de hand van het Jaarboekje 2013. Dat vindt u op pagina 27 e. v.

Wat betreft de toekomstplannen verwijzen we naar de toelichting op de agenda. Deze treft u aan op pagina 2 en 3.

Het bestuur stelt het op prijs dat veel leden zich echt betrokken voelen bij het reilen en zeilen van hun vereniging. We rekenen dan ook graag weer op een grote opkomst.

TOELICHTING op de AGENDA van de JAARVERGADERING

- Bij punt 2 'Jaarverslag 2013 aan de hand van het Jaarboekje'

Leden die een vraag willen stellen over het Jaarboekje moeten deze tevoren schriftelijk aanleveren. Aldus is besloten tijdens de ledenvergadering in 1987. Vragen kunt u tot uiterlijk 48 uur voor aanvang van de jaarvergadering indienen bij de secretaris (adres zie pag. 4).

Tijdens de jaarvergadering is onder andere de jaarrekening over 2013 aan de orde. Voor de goede orde: de begroting voor het lopende jaar 2014 is reeds vastgesteld tijdens de bijeenkomst op 28 november j. l.

- Bij punt 6 'Bestuursverkiezing'

Aftredend en herkiesbaar: Penningmeester Bruis Mekking

Directeur Dienst Verkoopingen Daan van Os

2^e secretaris/redacteur Huber van Werkhoven

- Bij punt 7 'Hertogpost 2015'

In 2015 bestaat onze vereniging 85 jaar. Dat willen we op passende wijze vieren. We denken o. a. aan een busreis naar een filatelistische manifestatie, een feestavond voor de leden en een propagandatentoonstelling in de Maaspoorthal. Thema van de tentoonstelling zal zijn 'Brabantica', een overzicht van de postgeschiedenis van Noord-Brabant. Mede gezien de goede ervaringen in 2010 stelt het bestuur voor de organisatie weer in handen te geven van Stichting Hertogpost. Tevens stelt het bestuur voor uit onze bestaande middelen een garantiebedrag te reserveren ad € 5000.

- Bij punt 8 'Voorstel betreffende de rondzenddienst'

Het bestuur adviseert de algemene ledenvergadering onderstaande voorstellen over te nemen en goed te keuren:

A. Stempels

Met betrekking tot de stempels is het voorstel om met ingang van het lopende kalenderjaar de borg voor het rondzendstempel te vervangen door een inschrijf- cq. aankoopbedrag.

De reden hiervoor is dat de meeste stempels bij inlevering in een dusdanige toestand verkeren, dat ze niet meer voor hergebruik geschikt zijn.

Elke nieuwe deelnemer aan de rondzenddienst betaalt bij inschrijving een bedrag van € 6,00 en krijgt daarvoor een rondzendstempel in eigendom. Indien nodig kan tegen betaling van hetzelfde bedrag een nieuw stempel worden aangekocht bij verlies van het stempel.

De uitstaande borg van € 696,25 kan dan ten gunste van de vereniging worden afgeboekt.

B. Rondzendboekjes

Met betrekking tot de rondzendboekjes is het voorstel om de administratiekosten aan te passen en voortaan per boekje € 0,25 door te berekenen, met een minimum van € 1,00 per afrekennota.

Verder willen we de regels omtrent het insturen van boekjes aanscherpen om de wildgroei van boekjes binnen de rondzenddienst in te perken.

Het bestuur stelt de algemene ledenvergadering het volgende voor:

1. Boekjes, die reeds eerder bij de 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging (of een andere vereniging) hebben gelopen, mogen niet opnieuw worden ingeleverd en worden derhalve geweigerd.

2. Zelf gemaakte of vermaakte boekjes, schriften en enveloppen worden niet langer geaccepteerd.

3. Boekjes die elders zijn gekocht (bij andere verenigingen of bijv. Davo of Importa), worden vanaf 1 september 2014 eveneens geweigerd. Alleen de rondzendboekjes/enveloppen met het kenmerk van de 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging worden dan nog geaccepteerd en rondgestuurd.

Importa-boekjes die in een eerder stadium bij onze rondzenddienst zijn aangekocht, kunnen tot een maximum van 5 boekjes per lid worden omgeruild tegen boekjes van onze vereniging.

4. De volgende soorten boekjes/enveloppen worden vanaf 1 mei a. s door de Rondzenddienst geleverd :

- a. Kleine boekjes: 12x15 cm.
10 vel : 20 pagina's à 10 zegels
Prijs: € 0,60
- b. Grote boekjes (dubbele inhoud): 22x15 cm.
10 vel : 20 pagina's à 20 zegels
Prijs: € 1,20
- b. Enveloppen: 23x16cm. (EC5)
Voor maximaal 20 kaarten en/of enveloppen.
Prijs: € 1,00

-o-o-o-

Pzh West Brabant

*Prins Bernhardstraat 13
4793 CT Fijnaart*

*Tel.nr. 0168-462641
E-mail: pzhwestbrabant@home.nl*

RUIME SORTERING POSTZEGELS VAN VEEL EUROPESE LANDEN
(o. a. gespecialiseerd in Nederland, Duitsland, Zwitserland en Frankrijk)
OOK EEN UITGEBREIDE STOCK VAN O. A. AUSTRALIË

Op de donderdagse verenigingsavonden ben ik altijd aanwezig.

Indien u geïnteresseerd bent in een bepaald gebied kunt u mij dit laten weten. Ik breng dan het gevraagde voor u mee.

Ook altijd een ruime keuze in 5-centsboeken. Tevens behandeling van mancolijsten.

VERSLAG VAN DE BIJENKOMST VAN 27 MAART 2014

1. Opening: om precies 20.00 uur. De voorzitter is een man van de klok. Hij heet ons allen (meer dan 75 leden zijn aanwezig) van harte welkom. Er hebben zich drie leden afwezig gemeld: de heren Van Driel, Nabbe en Gerritsen. Er zijn niet zoveel mededelingen: we zoeken nog steeds naar twee vrijwilligers om te assisteren bij de veiling. Vanavond wordt een ad-hoc oplossing geregeld. Ook zijn er vanavond geen stockboeken in de opruiming. Wel kan een ieder uitgebreid snuffelen tussen nieuwe kavels bij de afdeling Nieuwtjesdienst. Deze prachtige series (en zeker niet te duur) worden door de voorzitter van harte aanbevolen. Het verslag van 27 februari 2014 behoeft geen enkele wijziging. Het wordt met dank aan de secretaris aldus vastgesteld.

2. De lezing: van vanavond wordt verzorgd door de heer Arnold van Berkel. De titel is: 'Entartete Musik'. Dat roept, terecht, direct associaties op met Nazi-Duitsland, 1933-1945. Eigenlijk zou je die Duitse term het beste kunnen vertalen met 'Gedegenereerde/ontaarde muziek'. Dit valt dan mede onder het kader van de wellicht wat meer bekende 'Entartete Kunst' uit die jaren. In het kader van de lezing van vanavond gaat het dan over de muziek van met name joodse componisten en musici. De heer Van Berkel illustreert zijn lezing, naast de prachtige visuele plaatjes, ook met mooie muziekfragmenten.

Diverse componisten, dirigenten, musici passeren de revue. Hun muzikale prestaties werden door de Nazi's tot op de bodem afgekraakt. Maar ook saxofoon spelende negers (nota bene met een gele davidster op hun revers) mochten nauwelijks op clementie rekenen. Het was allemaal volgens het Nationaal-Socialisme te joods, te zwart, te modern. Het daadwerkelijk tot uitvoer brengen van hun muzikale talenten werd hen allemaal onmogelijk gemaakt. Vele musici zochten dan ook hun toevlucht, voor zover dat op dat moment nog kon, in het buitenland. Arische muziek werd verheerlijkt. Prachtige, unieke postwaardestukken (betrekking hebbend op de lezing) worden ons getoond. Daarnaast onthoudt de spreker ons niet van veel wetenswaardige informatie. Ook enkele na-

**'s-Hertogenbossche Filatelistenvereniging opgericht 8 oktober 1930
Inschrijving Kamer van Koophandel Oost-Brabant, nummer 40216509**

**Secretaris René Kok, Jacq Perkstraat 45, 5242 GA Rosmalen
telefoon 073 – 523 04 79 E-mail: secretaris@hertogpost.nl**

**Redacteur Hertogpost Huber van Werkhoven: tel. 073 – 613 24 38
E-mail: redactie@hertogpost.nl**

**ING rek.nr. NL64 INGB 0001 0879 84
t. n. v. 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging
de jaarcontributie bedraagt € 35**

**Bibliotheclaris tel. 073 – 657 02 29 E-mail: bibliotheek@hertogpost.nl
Website: www.hertogpost.nl E-mail: info@hertogpost.nl**

oorlogse voorbeelden van gedegenereerde muziek sloegen goed aan bij de aanwezige (en geconcentreerd toelisterende) leden: er werd zelfs zo nu en dan meegezongen. Maar om nou de Beatles ook als voorbeeld te laten horen...! Kortom: een waardevol en prachtig verhaal.

3. De verkoping: De eerste reguliere verkoping voor onze nieuwe veilingmeester Daan van Os. De eerste kavels, betrekking hebbend op Nederland, lopen niet echt. De veilingmeester vraagt zich ongerust af 'of het vakantiegeld al wel gebeurd' is. Gelukkig herstelde de verkoping zich snel daarna heel voorspoedig. Snuffelzakjes en snuffeldozen werden gretig van de hand gedaan. Ik schat toch dat zo'n 80% van de kavels is verkocht. Veel belangstelling voor bijvoorbeeld België, Zwitserland en Duitsland. Wat mij opviel, is dat de belangstelling voor China veel minder is geworden. Vol vaart en in een aangenaam tempo is wat mij betreft de nieuwe veilingmeester cum laude geslaagd.

4. De rondvraag: leverde geen vragen op. Wel een opmerking van onze voorzitter naar aanleiding van een vraag, de vorige keer, over het plaatsen van de opbrengst van de veiling op de website van onze vereniging. Het bestuur heeft besloten dat niet te doen. Ten eerste omdat het best nogal wat werk oplevert. Maar voornamelijk omdat het nogal wat praktische bezwaren met zich meebrengt: sommige kavels worden namelijk in een later stadium alsnog verkocht.

5. De gratis verloting: maakt vijf leden uit de zaal weer blij met een envelop met inhoud (zegels).

6. Sluiting: op een redelijk tijdstip. Nog volop tijd om te ruilen of gezellig een glaasje te drinken. De voorzitter wenst iedereen wel thuis en tot de volgende keer.

René Kok, secretaris.

-0-0-0-

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT

De **volgende bijeenkomst** van de vereniging is op donderdag 22 mei a. s. om 20 uur in scc De Helftheuvel. Zaal 1 is om 19 uur open. We bewegen ons dan per trekschuit..

De **volgende postzegelinstuif/ruilbeurs** van de vereniging is op zaterdag 10 mei a. s. van 10 tot 12.30 uur in scc De Helftheuvel. De afdeling Jeugd komt van 10 tot 12 uur in een aparte hoek van de zaal bij elkaar. U kunt de kavels inzien van de meiveiling en niet-verkochte kavels van vorige verkopingen alsnog kopen.

Donderdag 8 tot en met zaterdag 10 mei vindt in het Duitse **Essen** de jaarlijkse **Briefmarken-Messe** plaats.

Het mooiste van postzegels

PostNL geeft elk jaar een aantal bijzondere postzegelvelletjes uit waarover we graag wat meer willen vertellen. Dat doen we in de prestigeboekjes. Dit jaar verschenen er boekjes over 100 jaar Burgers' Zoo en het eveneens 100-jarige Vredespaleis. Over Klederdrachten, het thema van de serie Mooi Nederland, en over Molens is meer te vertellen dan we op de postzegel kwijt konden. De boekjes over de Postauto's die in Nederland in gebruik zijn geweest en de uitdieping van het prachtige ontwerp van Piet Zwart voor de luchtpostzegel uit 1931 zijn beslist de moeite waard. Kortom, een abonnement op de prestigeboekjes Nederlandse postzegels is een verrijking van uw verzameling. Elk jaar verschijnen er zes nieuwe boekjes.

Als u via uw postzegelvereniging een abonnement afsluit, ondersteunt u daarmee tevens uw eigen vereniging.

HET JAARBOEKJE OVER 1988 VERTELT

In oktober 1988 verschijnt het nulnummer van het verenigingsblad Hertogpost. Het blad is meteen een groot succes. 'Maar het jaarboekje blijft bestaan hoor,' belooft de nieuwe voorzitter H.A. Ostendorf. Het komend jaar 1989 wordt voor de Hertogpost een proefjaar. Het jaarboekje zal vanaf 1989 in een van de nummers van Hertogpost opgenomen worden. De eerste keer in 'Hertogpost Nummer 3, 1e jaargang Maart 1989.'

Een 'traditie' die Jan van de Mortel twee jaar (1954 en 1955) volhield, wordt na 33 jaar in ere hersteld: in het jaarboekje 1988 staat een voorwoord van de voorzitter. [en zo hoort het, eens per jaar]

Een roerig jaar voor bestuur en leden. Bestuurswisselingen; bestuur en leden mogen belangrijke beslissingen nemen zoals 'mogelijk gepaste bezuinigingen'.

Het bestuursvoorstel om voor wat betreft de vergaderlokaliteit na 20 jaar Vught met ingang van april 1988 weer naar 's-Hertogenbosch terug te keren, wordt in februari aangenomen.

Op 28 maart neemt T. Stein na vele jaren bestuurslid te zijn geweest afscheid als bestuurslid en voorzitter. Hij wordt benoemd tot beschermheer van de vereniging. Van de Bond krijgt hij de gouden Bondsspeld.

Na een reorganisatie van de afdeling Verkopen komt er een driekoppige commissie Verkopen. J. van Zeelst wordt bestuurslid namens deze commissie. De drie taken zijn: innemen kavels, gereedmaken kavels, de verkoop leiden.

De afdeling Nieuwtjes heeft nu 582 landenabbonementen. Eind 1988 zijn er 560 verenigingsleden.

Ook de Rondzenddienst wordt gereorganiseerd. Er komt een Rondzendverkeersteam van C.J.M. van Dijk, P.W.C. Hendrix, H.M. Kuijs. 'De secties gaan van 27 naar 30, iedere sectie met maximaal 12 leden. Als het lukt komen er 10 sectiehoofden met ieder 3 secties'.

De eerste maandelijkse Hertogpost met convocatie (het nulnummer van oktober 1988) is een succes en wordt voortgezet.

Marten Tilstra

FILAFAIR: EEN WEDEROM GESLAAGD EVENEMENT

Op 14 en 15 maart j. l. vond in de Maaspoorthal de vijfde Filafair plaats. Voor het eerst werd de postzegelbeurs gecombineerd met een propaganda postzegeltentoonstelling van zeer hoog niveau. De inzendingen behoorden tot de top van wat filatelistisch Nederland kan laten zien. Ze trokken dan ook veel belangstelling van het publiek. Lekker lui liggend op lounge banken kon men bovendien bijbehorende powerpoint presentaties tot zich nemen.

Het thema 'verdwenen gebouwen' speelde een rol bij de persoonlijke postzegels die de organiserende Stichting Hertogpost had laten vervaardigen. Ook PostNL had hierop ingehaakt. De succesvolle zegelverkoop droeg ertoe bij dat ook deze vijfde Filafair kon worden afgesloten met een sluitende exploitatie.

Volgend jaar geen Filafair. Op 20 en 21 maart vieren we dan het 85-jarig bestaan van onze vereniging met de tentoonstelling Hertogpost 2015. Als bijzonder onderdeel zal de zogeheten 'Brabantica' dan de show stelen met een imponerend overzicht van de postgeschiedenis van Noord-Brabant.

Op deze zegel van PostNL prijkt het in 1968 gesloopte postkantoor aan de Kerkstraat.

De brievenberg van Gidie Teurlings (10 cent per op een brief gebruikte postzegel) was twee dagen lang een doorslaand succes.

-o-o-o-

DE GROTE OORLOG, 28 juli 1914 – 11 november 1918 (deel 3)

door Ruud Verberne, lid van de Nederlandse Academie voor Filatelie en
buitenlands corresponderend lid van de Belgische Academie voor Filatelie

Na de bespreking van de Balkanoorlogen, en de oorlogsverklaring van de Oostenrijkers aan de Serviërs op 28 juli 1914, die de aanloop vormden tot de Eerste Wereldoorlog, gaan we dit keer in op wat er vervolgens in West-Europa gebeurde. Op Scandinavië, het Iberisch Schiereiland en Nederland en Zwitserland na, werd hier het complete continent in de Grote Oorlog meegesleurd. Het werd de meest ingrijpende gebeurtenis uit de moderne tijd. Een bijzonder aspect vormen de familiebanden tussen de verschillende koningshuizen van Duitsland, Engeland en Rusland. De moeder van Wilhelm II was de zuster van de vader van koning George V. De moeders van George en Nicolaas waren zusters, van Deense koninklijke bloede. Ze waren dus alle drie volle neven (afb. 1). Maar daarnaast waren het ook gelijke afstammelingen van koning George II van Engeland. Niet dat de wereld met deze familierelaties ook maar iets is opgeschoten...

Afb. 1: Links: Tsaar Nicolaas II (Rusland) en Koning George V (GB) in 1912; rechts: Keizer Wilhelm II en Tsaar Nicolaas II in uniform.

Op 28 juli zond Nicolaas II een telegram aan zijn neef Wilhelm II (afb. 2), waarin hij hem smeekte in naam van hun lange vriendschap, om een ramp als een oorlog in Europa te vermijden en alles in het werk te stellen om te voorkomen dat zijn bondgenoten te ver zouden gaan.

Maar alle diplomatie faalde. Op 31 juli stelde Duitsland aan Frankrijk een ultimatum. Het eiste dat de Fransen neutraal zouden blijven in de bestaande crisis en twee vestingsteden, Toul en Verdun, aan hem zou overdragen, als blijk van hun goede bedoelingen. De Fransen hadden Plan XVII als oorlogsplan. Dat voorzag er in dat de westelijke oever van de Rijn zou worden schoongeveegd tot aan Koblenz, om de Russen te laten zien, dat Frankrijk een betrouwbare bondgenoot was. Daarnaast waren ze van plan vijf legers in te zetten tussen Zwitserland en de rivier de Sambre aan de Belgische grens. Daarbij gingen ze uit van een Duitse aanval via Lotharingen en Oost-Frankrijk.

Afb. 2: Keizer Wilhelm II.

De Fransen reageerden op het ultimatum met een afwijzing en een algemene mobilisatie. Dat zette de zaak in het westen onhoudbaar in beweging. Toen op 1 augustus 1914 het Duitse keizerrijk de oorlog verklaarde aan Rusland, en Luxemburg bezette, volgde op 3 augustus een eis van Duitsland aan België waarin het recht op vrije doorgang werd geclaimd. Op dezelfde dag verklaarde het de oorlog aan Frankrijk. Niemand kon voorzien hoe lang de oorlog zou duren, laat staan op wat voor ramp die zou uitdraaien.

Het Duitse Rijk bestond op dat moment uit 26 staten: 4 koninkrijken, 6 groot-hertogdommen, 5 hertogdommen, 7 prinsdommen, 3 vrije steden en de vroegere Franse regio's Elzas en Lotharingen. Van de koninkrijken behielden Beieren en Württemberg tot na het einde van de Eerste Wereldoorlog hun eigen postale bevoegdheden. Ze bleven dus gewoon al die tijd ook eigen postzegels en postwaardestukken uitgeven, en soms ook afwijkende tarieven hanteren; die van de Reichspost werden door hen niet zonder meer geaccepteerd (afb. 3).

Het Duitse Rijk kende vier legers: van de koninkrijken Pruisen, Beieren, Württemberg en Saksen. De correspondentie van en naar gezinsleden van militairen werd via de veldpost onderhouden (afb. 4). En die werd centraal gecoördineerd. Tussen 1909 en 1914 legden de Duitsers een enorm spoorwegtraject aan langs de Belgisch-Luxemburgse grens. Dankzij deze nieuwe verbindinglijnen en de nieuwe stations met ongekend lange perrons konden zij hun leger heel snel mobiliseren....

Afb. 3: Beeldpostkaart, uitgegeven ten bate van het Rode Kruis door de Württembergse post in 1914. De onverkocht gebleven voorraad werd na de oorlog in verband met materiaalschaarste en uit economische overwegingen overgedrukt voor opgebruik als Postsache (binnen de postdienst portovrije briefkaart).

Afb. 4: Veldpostbrief van een Saksische legereenheid, verzonden naar Dresden.

De Britten waren niet door een verdrag gebonden om Frankrijk te steunen in een oorlog met Duitsland, maar hadden al wel het plan opgevat om het Franse leger te steunen met een klein expeditieleger. Daarnaast wilden ze een blokkade tegen Duitsland, om het af te snijden van zijn handels- en aanvoer-

routes elders in de wereld. De belangrijkste Britse vloot was gestationeerd bij Scapa Flow (Orkney eilanden). Deze zou de Noordzee bewaken, koopvaardij-schepen controleren en alles in beslag nemen wat de Duitsers zou kunnen helpen bij de oorlog.

De Duitsers vielen België in augustus 1914 binnen op basis van het Von Schlieffenplan. Dat was een

aanvalsplan om via België naar Noord-Frankrijk door te stoten om zo het Franse leger in de tang te kunnen nemen (afb. 5). Aanvankelijk voorzag dit plan ook in een doortocht van het Duitse leger door Nederlands Limburg. Maar hiervan werd uiteindelijk toch afgezien, teneinde de geplande snelle opmars niet te zeer doen vertra- gen, door het oproepen van weerstand van veel verschil- lende kanten tegelijk.

Afb. 5: Het Von Schlieffenplan

Groot-Brittannië verklaarde na de inval Duitsland de oorlog, omdat België neutraal was en de Belgische neutraliteit in 1831 door de Europese groot- machten was gegarandeerd.

Het binnenvallende Duitse leger maakte zich schuldig aan grove oorlogs- misdaden en vermoordde vele onschuldige Belgische burgers. In de Britse pers werd daarom gesproken over *Poor little Belgium*. In de loop van de oorlog veranderde dit echter in *Brave little Belgium*, omdat de Belgen zich niet overgaven, ondanks dat hun land uiteindelijk voor 90% door de Duitsers werd bezet.

Behalve de talloze doden en gewonden, ook onder de burgerbevolking, werden over en weer heel wat militairen krijgsgevangen gemaakt. En die verveelden zich vervolgens enorm. Om niet te zeggen: bijna dood. Maar soms bracht enige creativiteit uitkomst.

Zo werd in september 1914 in Ruhleben, een voormalige paardenrenbaan bij Berlijn, een kampement voor Britse officieren ingericht (afb. 6).

Afb. 6: Overzicht van kamp Ruhleben, bij Berlijn, gelegen tussen de wijken Spandau en Charlottenburg. Hier waren vanaf 6 november 1914 tot het eind van de oorlog gemiddeld 5.000 Engelsen geïnterneerd.

Er werden in Ruhleben vier broers gevangen gehouden, met de toepasselijke naam Kamps. Vanaf 19 juli 1915 tot 3 maart 1916 – toen werd opeens na een ruime gedoogperiode de hele handel verboden, waarschijnlijk omdat inbreuk werd gemaakt op de censuurvoorschriften - hebben zij zich daar bezig gehouden met..... het bedrijven van de filatelie! Ze richtten in hun barak een eigen postkantoor op, stelden postbodes aan en hingen brievenbussen op. Daarbij ontwierpen ze hun eigen postzegels: 13 gewone zegels, een dienstzegel en zelfs 2 portzegels zagen in deze periode het licht.

Natuurlijk werd ook voorzien in een dagtekeningstempel en zelfs in een bijzonder stempel. Alsof dat nog niet genoeg was... voorzagen ze ook in de aanmaak van briefkaarten (zelfs met antwoordkaarten!) en briefomslagen. Die werden netjes voorzien van nominale waarden, een adreslijn, met een beperkte vooradressering, uiteraard gericht aan 'de heer', baraknummer, postbus en eventuele etage (afb. 7). Het zijn curieuze stukken, maar wel echte tijdsdocumenten. Achteraf zijn ook nog eens twee soorten vervalsingen opgedoken.

Afb. 7: Briefkaart van Ruhleben.

Krijgsgevangenkampen vinden we in groten getale terug, overal in Europa. In het begin hadden die vaak een geïmproviseerd karakter. Van de correspondentie die werd onderhouden tussen krijgsgevangenen en het thuisfront, en alleen al de verschillende censuren die daarbij werden toegepast, kan een bijzondere verzameling worden opgezet (afb. 8).

Afb. 8: Ansicht van Dresden, 30-12-1914 verzonden als veldpostkaart(!), maar vervolgens als Krijgsgevangenezending (portorij ingevolge de Conventie van Genève) doorgeleid naar een Duitse krijgsgevangene in Montauban. De kaart werd, blijkens het censurstempel onderin, bij het Beierse legerkorps in München gecensureerd, voordat ze aan de Franse zijde werd doorgegeven.

Duitsers die in Engeland gevangen werden gezet, zaten daar vast tot het eind van de oorlog. Soms werden ze door omstandigheden wel eens verkast (afb. 9). Maar vaak verbleven ze gedurende de hele periode in hetzelfde kamp.

We sluiten deze bijdrage af met de oorlogscorrespondenten, die ook toen al aan de frontlinies waren te vinden (afb. 10). Ze deden aan het vaderland soms ook verslag van het leed, de ellende, de puinhopen voor de burgerbevolking en het grote afzien. Maar het waren toch vooral de heldendaden die daar door de jongens werden verricht, die in de verslaglegging de boventoon voerden.

Afb. 9: Krijgsgevangenenpost. Voorbedrukte briefomslag, vrij van port (no stamp required), met censuurstempel P(ostal) C(ensorship) – Post Free – Prisoners of war. Verzonden vanuit Frongoch, een geïmproviseerd kampement bij Bala, Noord-Wales. Hier werden tot 1916 Duitse krijgsgevangenen geïnterneerd in een voormalige distilleerderij en wat schamele hutten. Na de Ierse opstand van Pasen 1916 werden de Duitsers naar een ander kamp overgebracht en kwamen hier enkele leiders van de opstand, te weten Arthur Griffith en Michael Collins vast te zitten, samen met ongeveer 1.800 minder bekende Ierse opstandelingen.

Dat die jongens in feite lagen te creperen onder de meest erbarmelijke omstandigheden in koude, natte, smerige loopgraven, waar dysenterie en luizen hoogtij vierden - in afwachting van het moment dat ze door hun waanzinnige leiders onverbiddelijk de dood in werden gejaagd, in een vaak vergeefse poging om toch enkele meters terrein te winnen - werd daarbij wisselend verzwegen. De Franse generaal Joseph Cesaire Joffre was zo'n leider. Hij was een grote, wat slonzige man, die elke dag om 5 uur opstond. Hij liet zich dan door een chauffeur even razendsnel naar het front brengen om een kijkje te nemen, keerde vervolgens weer om 11 uur terug naar het Franse hoofdkwartier en genoot daar een uitgebreide lunch. En naar het schijnt heeft hij alleen in de augustusmaand van 1914 afgezien van zijn gewoonte om aansluitend een dutje te doen.....

Afb. 10: Veldpostkaart van 'Kriegsberichterstatte Herold' (oorlogscorrespondent).

-0-0-0-

NIEUWE EMISSIES

- 22 april :
- **Europazegels 2014: nationaal muziekinstrument het draai-orgel:** velletje met 10 postzegels van € 1,05, waarvan twee verschillende
 - **Orchideeën van het Gerendal:** velletje met 10 verschillende postzegels van € 0,64

Hans Jägers:
**'Je moet genieten van al
het moois om je heen!'**

door René Kok.

Een prachtige zaterdagmiddag, aan de rand van het Bossche Broek, met uitzicht op de Sint-Jan. Gastvrij ontvangen in de tuin! Wat wil je nog meer?

Hans in zijn jonge jaren:

Hij woont op die schitterende locatie al meer dan 35 jaar. Hij heeft het huis eigenhandig helemaal opgeknapt. Anders was het niet te betalen geweest. Hans is een handige jongen. Zijn hele leven al is hij, in dienstverband, bezig geweest op timmergebied: renovatie, restauratie, bruggenbouw, onderhoud, scheepsbouw.... Noem het maar op. Meer dan 25 jaar heeft hij met veel plezier gewerkt bij Van Rosmalen Bouw. Op 62-jarige leeftijd is hij met prepensioen gegaan. Hij heeft er geen dag spijt van gehad. Het was mooi geweest. Zeer binnenkort gaat zijn vrouw ook genieten van een rustiger bestaan. Zij werkt(e) in de zorg. Heerlijk genieten van de postzegels en zo af en toe op vakantie. Trots vertelt hij dat ook zijn zoon Gijs het postzegelvirus heeft opgepikt.

De postzegels:

Wat zou hij zonder moeten. Twee kamers op zolder (hij laat ze mij vol trots zien) zijn gevuld met zijn passie. Weliswaar de ene ingericht - voor een groot gedeelte - voor onze vereniging, waarover zo dadelijk meer. Zijn verzamelgebied is heel breed. Maar met name toch België. Daarnaast heeft hij 'mooie' verzamelingen van Zwitserland, Finland en Liechtenstein. Van poststukken is hij geen liefhebber. Hij is het meest trots op zijn proeven van zegels (in verschillende kleuren) en zijn 'gesneden' zegels van België. Hij behoudt het allermooiste en is toch ook min of meer fanatiek bezig met het verkopen van 'overtollige' zegels. De opbrengst daarvan investeert hij weer in nieuwe

aankopen, vaak via grote veilingen. Een geweldige en boeiende bezigheid. Echte andere hobby's zijn er niet.

Bij onze vereniging:

is hij sinds kort heel gedreven bezig met het voorbereiden van de maandelijkse veilingen. Waar Daan van Os vooral de dagelijkse leiding en het administratieve gedeelte voor zijn rekening neemt, is Hans praktisch bezig met het samenstellen van de kavels voor de veilingen. Een enorme uitdaging voor onze vereniging, zo stelt hij. Ik wil er iets leuks van maken. 'Zodat ik allemaal tevreden kopers om me heen zie op het eind van de avond.'

Hoe pak je dat dan aan, was mijn volgende vraag? Hans heeft geconstateerd, dat dure kavels van pakweg 200 Euro niet worden verkocht. Dat is te veel voor het budget van de leden van onze vereniging. Hij ziet de oplossing in kleinere kavels met een aantrekkelijke prijs. Steeds maar weer proberen om een mooie veiling tot stand te brengen. 'Het is wel veel werk, maar ik doe dat graag. Zeker door de goede samenwerking en afspraken met Daan.'

Hans is enthousiast over onze vereniging: er wordt door veel mensen hard gewerkt. Per slot van rekening zijn we toch allemaal maar vrijwilligers! Ook hij krijgt steeds meer contact met andere leden: gezelligheid en sociaal contact staan bij hem hoog in het vaandel. Ik vraag hem, vader van drie kinderen die zich allemaal toch met het 'postzegelen' hebben bezig gehouden, hoe we die ervaring kunnen toepassen op onze vereniging? Hans zegt dat dat heel moeilijk is in deze tijd van digitale revoluties. Tot een leeftijd van 12 jaar zou dat nog moeten lukken. Daarna, op de middelbare school, 'gaat het mis': ze krijgen een andere belangstelling. Maar... dat moet je zo rond hun twintigste jaar weer proberen op te pakken. En de kleinkinderen zeker niet vergeten. De jeugd moet je 'opjatten' en uitdagen. Maar daar gaat wel veel tijd in zitten.

Tenslotte:

Vooraf heel veel genieten in en om het huis, samen met echtgenote Marlies. En natuurlijk ook af en toe, hij kan het nog niet laten, een beetje klussen in huis. Hopelijk kunnen ze binnenkort gaan genieten van een heerlijke rondreis door Italië. Misschien wel een nieuw verzamelgebied.....??

Beste Hertogkinds,

De landsaanduiding op een postzegel zal altijd in de taal van dat land afgedrukt worden. Dat lijkt heel gewoon en gemakkelijk, omdat iedereen in dat land dezelfde taal spreekt en elkaar dus ook verstaat. Maar wat te doen als er in een land meerdere talen worden gesproken? En dan bedoel ik natuurlijk niet de dialecten zoals we die hier in Nederland kennen.

Kijk maar eens naar onze zuiderburen, de Belgen. Daar spreken ze maar liefst minstens twee talen. In het oosten net boven Luxemburg, zelfs ook nog Duits. Maar dat rekenen we maar even niet mee. Op de postzegels komen dan ook zowel de naam Belgique als België voor.

En dan is het ook nog eens zo, dat de volgorde (België-Belgique) bepaald wordt door de plaats of aanleiding van de uitgifte.

Op deze zegel is het wapen van West-Vlaanderen te zien. Vlaanderen is merendeels Nederlandstalig. Daarom hier eerst België en dan pas Belgique.

De eerste Belgische zegel waarop de landsaanduiding in beide talen stond, kwam uit in 1884.

Heel wat anders is het gesteld in Zwitserland. Daar spreken ze maar liefst drie talen. Dat zijn het Duits, het Frans en het Italiaans, ieder natuurlijk met zijn eigen dialecten.

De Zwitserse postdienst wilde er natuurlijk geen heibel over hebben, in welke taal hun land op de zegel kwam te staan. En zo hebben ze maar voor een Latijnse naam gekozen: 'Helvetia'. In een enkel geval hebben ze bij een bijzondere gebeurtenis ervoor gekozen drie zegels uit te geven, elk in een van de talen die men er spreekt (de zegel hiernaast is er een van). Om het taalprobleem te omzeilen gebruikten de Zwitsers het woord 'Franco' dat in ieder van die talen begrijpelijk was.

Soms zie je landen waarvan de verschillen in taal op verschillende zegels staan, maar dan als een soort Tête-bêche.

Bij voorbeeld op de Zuid-

Afrikaanse zegels uit 1927 die hier zijn afgebeeld.

Behalve de landsnaam komt ook de waarde-aanduiding soms voor in meerdere talen. Een goed voorbeeld is - opnieuw op de Zwitserse zegels - de aanduiding *centimes* (Frans), *centesimi* (Italiaans) en *rappen* (Duits). Om het allemaal nóg moeilijker te maken, werd ook wel eens overgeschakeld op het Latijn.

Als we denken dat drie talen al veel is voor de posterijen van een bepaald land, weet dan dat in Haiderabad en in de Sovjetunie maar liefst vier talen op de zegels voorkwamen.

De meeste permanente uitgaven van de Verenigde Naties dragen inscripties van de vijf meest gesproken talen in de wereld: het Engels, Frans, Spaans, Russisch en Chinees.

in Oost-Roemenië kwamen naast het

Turks, Grieks, Bulgaars en Frans

- behalve deze vier talen - ook nog eens vier alfabetten voor. (Arabisch, Grieks, cyrillisch en Latijn). Het

cyrillisch schrift (het alfabet van Rusland, Bulgarije en delen van het toenmalige Joegoslavië) is eigenlijk ongebruikelijk, maar komt toch vaak

genoeg voor, om een gemiddelde filatelist gek te maken.

Het record aantal verschillende talen op een postzegel vestigde Denemarken in 1966 op een serie Rode Kruiszegels met de Latijnse tekst *PER HUMANITATEM AD PACEM* (door menselijkheid naar vrede) met de naam van de organisatie in maar liefst 32

talen.

Op het thema meertaligheid kun je een heel mooie verzameling aanleggen, zeker als je een beetje een talenknobbel hebt.

Veel postzegelplezier! Groetjes Stampke.

POSTSTUK VAN DE MAAND

Expresbrief met bijkomend expresrecht

Zuidwolde, 28 september 1937. Expresse-dienstbrief naar Witteveen.

Witteveen had geen eigen postkantoor en werd bediend door het postkantoor van Westerbork.

Het tarief luidt als volgt:

- Brief, dienst: vrijgesteld van port.
- Expresrecht 10 cent.
- Bijkomend expresrecht voor bestelling buiten de bestelkring van Westerbork: 61 cent.

Het tarief voor dit bijkomend expresrecht was afhankelijk van de afstand van het bestellende kantoor en het uurtarief ter plekke, eventueel aangevuld met een toeslag voor slecht weer en veer- en tolgelden.

D. v. d. L.

-0-0-0-

Uw schriftelijke koopopdracht naar Daan van Os
Goudplevier 29, 5221 GT Engelen
E-mailadres: veiling@hertogpost.nl

VERKOPING DONDERDAG 24 APRIL 2014

kavel	omschrijving	cat.	kwal.	cat.prijs €	inzet €
NEDERLAND en O. G.					
4.001	3	NVPH	o	€ 170,00	€ 25,00
4.002	11	NVPH	o	€ 125,00	€ 18,00
4.003	13 t/m 18	NVPH	o	€ 300,00	€ 35,00
4.004	Tussen 20 en 28	NVPH	o	€ 139,00	€ 14,00
4.005	43 + 44 + 47	NVPH	o	€ 300,00	€ 30,00
4.006	90 t/m 97	NVPH	o	€ 75,00	€ 10,50
4.007	110 t/m 113 + 139 t/m 140	NVPH	x	€ 23,50	€ 3,50
4.008	240 t/m 243	NVPH	x	€ 55,00	€ 8,00
4.009	265 t/m 266 + 269 + 287 t/m 288	NVPH	x	€ 55,00	€ 8,00
4.010	278	NVPH	xx	€ 80,00	€ 15,00
4.011	279 t/m 282	NVPH	xx	€ 150,00	€ 29,00
4.012	289 t/m 292	NVPH	xx	€ 65,00	€ 12,50
4.013	296 t/m 299	NVPH	xx	€ 52,50	€ 10,00
4.014	293 t/m 295 + 310 t/m 312 + 318 t/m 322	NVPH	xx	€ 77,00	€ 14,00
4.015	327 t/m 331 + 325 t/m 326 + 374 t/m 378	NVPH	xx	€ 88,00	€ 12,00
4.016	332 t/m 345	NVPH	x/xx	€ 32,50	€ 6,00
4.017	350 t/m 355	NVPH	xx	€ 50,00	€ 9,50
4.018	568 t/m 572 + 602 t/m 606	NVPH	o	€ 39,00	€ 4,00
4.019	671 t/m 675	NVPH	o	€ 37,50	€ 5,50
4.020	Tussen 379 en 744	NVPH	xx	€ 183,00	€ 22,00
4.021	Tussen 404 en 742	NVPH	xx	€ 128,00	€ 12,00
4.022	460 t/m 468 blok van 4	NVPH	xx	€ 28,00	€ 3,50
4.023	Tussen 508 en 744	NVPH	o	€ 179,00	€ 15,00
4.024	Tussen 736 en 838	NVPH	xx	€ 160,00	€ 12,00
4.025	Tussen 747 en 898	NVPH	xx	€ 106,00	€ 8,50
4.026	Tussen 839 en 926	NVPH	xx	€ 92,00	€ 6,50
4.027	Tussen 927 en 1000	NVPH	xx	€ 136,00	€ 8,50
4.028	Euro zegels + 1 blok		xx		€ 10,00
4.029	26 blokken				€ 10,00
4.030	36 blokken				€ 35,00
4.031	6 velletjes 10x		xx		€ 8,00
4.032	12 velletjes kerstzegels		xx		€ 12,00
4.033	9 velletjes		xx		€ 9,00
4.034	3 Amphilex blokken	NVPH	xx	€ 82,50	€ 15,00
4.035	33/a plaatfout	NVPH	o	€ 45,00	€ 8,00

4.036	106 p2 plaatfout met certificaat	NVPH	o	€ 300,00	€ 100,00
4.037	112 p1 plaatfout	NVPH	x	€ 60,00	€ 15,00
4.038	259 plaatfout	NVPH	xx	€ 40,00	€ 6,00
4.039	336 plaatfout	NVPH	xx	€ 50,00	€ 10,00
4.040	15 blokken	NVPH	xx	€ 100,00	€ 10,00
4.041	422 p3 plaatfout blok van 4	NVPH	xx	€ 16,00	€ 5,00
4.042	422 p3 plaatfout blok van 4	NVPH	o	€ 16,00	€ 4,50
4.043	Dienstzegels 44 t/m 58 +blok 60	NVPH	xx		€ 10,00
4.044	2 series Den Bosch		xx		€ 4,00
4.045	Roltanding	NVPH	o/x/xx	€ 225,00	€ 35,00
4.046	Roltanding 44 zegels	NVPH	x/xx		€ 10,00
4.047	Tussen 350 en 505	NVPH	o	€ 228,00	€ 20,50
4.048	Pzb a+b+ef+ffp+ffo	NVPH	o	€ 189,00	€ 18,00
4.049	Pzb tussen 3y en 14a	NVPH	o		€ 7,50
4.050	8 pzb o.a 2x6e	NVPH	xx		€ 8,00
4.051	Pzb 9 d+cf+ef-hf	NVPH	o	€ 348,00	€ 35,00
4.052	Veel series dubbel	NVPH	xx	h c w	€ 40,00
4.053	Blokken van 4 soms randnummer	NVPH	xx	€ 260,00	€ 20,00
4.054	Zegels + blokken	NVPH	xx		€ 15,00
4.055	Dik stockboek met Nederland	NVPH	o		€ 20,00
4.056	Frankrijk + Nederland Boekje met blok + zegels		o/xx		€ 4,00
4.057	Nederland Lindner album 2005 t/m2008 met wat zegels		o/xx		€ 5,00
4.058	Nederland 147 fdc 274 t/m 395				€ 35,00
4.059	Nederland 156 fdc 144 t/m 273				€ 30,00
4.060	Curaçao 8 pzb o.a 2x6e	NVPH	x		€ 4,00
4.061	Curaçao 89 en 95	NVPH	x	€ 52,50	€ 5,50
4.062	Curaçao 141 t/m 149	NVPH	x	€ 122,50	€ 16,00
4.063	Curaçao Lp 45 t/m 52 lp 69 t/m 81	NVPH	x/xx	€ 44,00	€ 6,50
4.064	Ned. Nieuw Guinea 22 t/m 24	NVPH	x	€ 45,00	€ 6,00
4.065	Ned. Indië 167 t/m 170 172 t/m 175	NVPH	o	€ 33,50	€ 4,50
4.066	Suriname Series	NVPH	o/xx		€ 12,00
4.067	Nederland Boekje Beatrix		o		€ 2,00
4.068	Indonesië 23 blokken met nummer of letters		xx		€ 10,00
4.069	Nederland doorlopers met en face 518 t/m 537		o/xx		€ 12,00
4.070	Indonesië Tussen 18 en 1700	Michel	o/xx	€ 190,00	€ 6,00
4.071	Ned. Antillen 234 t/m 238	NVPH	x	€ 60,00	€ 6,00

WERELD en ALLERLEI.					
4.072	België 249 t/m 253	OBP	xx	€ 16,00	€ 2,50
4.073	België 305 t/m 307	OBP	x	€ 30,00	€ 4,50
4.074	België 513 t/m 518	OBP	o	€ 31,00	€ 4,50
4.075	België 756 t/m 760	OBP	x	€ 21,00	€ 3,00
4.076	België 1371	OBP	xx	€ 15,00	€ 2,50
4.077	België 2 r z b	OBP	o/x		€ 5,00
4.078	België Blok 67	OBP	o	€ 22,50	€ 3,50
4.079	Liechtenstein Dienst 35 t/m 44		xx		€ 2,50
4.080	Liechtenstein 391 t/m 394	Michel	x	€ 26,00	€ 3,50
4.081	Luxemburg Europa 1957	Michel	xx	€ 200,00	€ 20,00
4.082	Duitsland Opdruk Bayern		x/xx		€ 20,00
4.083	Zwitserland 107 type 1 mi. 101	Michel	o	€ 160,00	€ 10,00
4.084	Zwitserland 145 + 152	Michel	x		€ 23,00
4.085	Zwitserland 306 t/m 309	Michel	o	€ 40,00	€ 4,00
4.086	Zwitserland 359 t/m 362	Michel	o		€ 3,00
4.087	Zwitserland 550 t/m 554	Michel	o	€ 36,00	€ 3,50
4.088	Zwitserland 518	Michel	o	€ 45,00	€ 5,00
4.089	Zwitserland 11 b 12 b 13 b	Michel	x		€ 12,00
4.090	België album blokken t/m 2001				€ 5,00
4.091	DDR 1789 t/m 2053	Michel	xx	€ 108,00	€ 10,00
4.092	DDR 2054 t/m 2207	Michel	xx	€ 77,50	€ 8,00
4.093	DDR 848y+1r	Michel	xx	€ 10,00	€ 2,00
4.094	Pruissen 3 +4 a	Michel	o	€ 37,00	€ 4,00
4.095	Deutsches Reich 244 a r	Michel	xx	€ 12,00	€ 2,00
4.096	DDR Insteekboek		o		€ 15,00
4.097	België Puntstempels		o		€ 25,00
4.098	Deutsche Bundespost 90 fdc				€ 16,00
4.099	Deutsche Bundespost 115 fdc				€ 20,00
4.100	Diverse landen Ruilrestant		o/xx		€ 12,00
4.101	Joegoslavië 149 t/m 151	Michel	x/xx		€ 12,00
4.102	Duitsland 959 t/m 962	Michel	o	€ 116,00	€ 15,00
4.103	Duitsland Insteekboek		o/xx		€ 10,00
4.104	Griekenland Automaatzegels	Michel	xx		€ 10,00
4.105	Duitsland Enveloppen + vellen	Michel	o	€ 136,00	€ 15,00
4.106	St. Thome et Principe cpl vellen 1330 t/m 1333	Michel	o	€ 720,00	€ 20,00
4.107	Duitsland 4 kaarten oude				€ 7,50
4.108	Liechtenstein 26 maximum kaart	Michel	o	€ 37,20	€ 2,00
4.109	Liechtenstein 16 FDC 414 - 547	Michel	o	€ 41,50	€ 3,00
4.110	Liechtenstein 15 FDC 560 - 813	Michel	o	€ 44,80	€ 3,00
4.111	Liechtenstein 26 enveloppen 694 t/m 705	Michel	o	€ 30,90	€ 2,00
4.112	Liechtenstein 11 FDC 818 - 909	Michel	o	€ 31,90	€ 2,00

4.113	Bloemen + dieren 100 kaartjes		o/xx		€ 10,00
4.114	Diverse landen diverse motieven		o/xx		€ 10,00
4.115	Diverse landen 61 FDC schepen +speciale stempels		o		€ 5,00
4.116	België Tbc + rode kruis 1e dag uitgifte		o		€ 7,00
4.117	Insteekboek veel thema		o/x/xx		€ 3,00
4.118	Rusland Insteekboek veel blokken		o/x/xx		€ 12,50
4.119	Aruba Stockkaart series		o/x/xx		€ 3,00
4.120	Guernsey 6 blokken		xx	hcw	€ 3,00
4.121	Noorwegen + Zweden 7 blokken		xx	hcw	€ 5,00
4.122	Frankrijk 4 blokken		xx	hcw	€ 5,00
4.123	Ierland + Engeland 3 blokken		xx	hcw	€ 3,00
4.124	Portugal 25 blokken		xx	zhcw	€ 30,00
4.125	België Insteekboek doubletten		o/x/xx		€ 3,00
4.126	Ned koloniën Insteekboek		o/x/xx		€ 10,00
4.127	Insteekboek Indonesië Nederland		o/x/xx		€ 8,00
4.128	Duitsland Insteekboek		o/x/xx		€ 8,00
4.129	Amerika Insteekboek		o/x/xx		€ 10,00
4.130	Madeira fdc blok 10		o		€ 3,00
4.131	Madeira fdc blok 7		o		€ 3,00
4.132	Madeira fdc blok 6		o		€ 3,00
4.133	Griekenland 3blokken +1 Europa vel 1987		xx		€ 9,00
4.134	Liechtenstein 2 blokken + 4 velletjes		xx		€ 9,00
4.135	Nederland Eerstedag bladen		o		€ 2,50
4.136	Groenland Snuffelzakje		o		€ 7,00
4.137	Nederland 70 fdc		o		€ 3,75
4.138	Frankrijk Insteekboek		o/x/xx		€ 10,00
4.139	Blikje Diverse kaarten + zegels		o/xx		€ 25,00
4.140	Doos Diverse insteekboekjes		o/x/xx		€ 10,00
4.141	Doos Uitzoeken stempels of plaatfouten		o		€ 7,50
4.142	Doos zegels brieven kaarten		o/x/xx		€ 10,00
4.143	Doos boekjes mooi Nederland		o/x/xx		€ 8,00
4.144	Nederland Davo album met zegels				€ 15,00
4.145	UV apparaat				€ 2,50